

**Bryssel den 27 januari 2025
(OR. en)**

5638/25

**COHOM 11
COPS 44
CONUN 17
COASI 16
MAMA 24
COAFR 24
DEVGEN 15
CFSP/PESC 160**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	27 januari 2025
till:	Delegationerna

Ärende:	Rådets slutsatser om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2025
---------	--

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2025, som godkändes av rådet vid dess 4075:e möte den 27 januari 2025.

Rådets slutsatser om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2025

1. **De mänskliga rättigheterna** är universella, odelbara, ömsesidigt beroende och sammanlänkade, oavsett om de är medborgerliga, kulturella, ekonomiska, politiska eller sociala. De är avgörande för människans värdighet, jämlikhet, demokrati, fred och hållbar utveckling. Fred, välbefinnande och uppnående av målen för hållbar utveckling går hand i hand med respekt för rättsstatsprincipen, demokratin och alla de mänskliga rättigheterna. Konflikter och våld har alltför ofta sitt ursprung i förnekelsen av de mänskliga rättigheterna, och historien har lärt oss att vi verkligen kan skydda vår egen frihet endast om vi skyddar andras frihet.
2. Europeiska unionen bekräftar sitt orubbliga engagemang för universell respekt för samt skydd och förverkligande av de mänskliga rättigheterna för alla överallt. Under 2025 kommer EU att fortsätta att med beslutsamhet upprätthålla, försvara och främja mänskliga rättigheter som en prioritering i sina yttre åtgärder och utnyttja alla möjligheter i internationella forum för att bekämpa motståndet mot mänskliga rättigheter.
3. EU kommer även i fortsättningen att inta en stark hållning och agera som ledare när det gäller att upprätthålla och främja respekten för internationell rätt och mänskliga rättigheter, med utgångspunkt i sin enighet om att skapa hävstångseffekter. I en tid av ökade konflikter och spänningar, vid sidan av en oroväckande trend med åsidosättande av internationell rätt, bekräftar EU sitt orubbliga engagemang för **effektiv multilateralism och för den regelbaserade världsordningen** med FN i centrum, där lagar och normer är starkare än konflikter. EU kommer att spela en ledande roll när det gäller att främja reformer av det internationella systemet och genomföra framtidspakten och dess bilagor, som bekräftar vikten av mänskliga rättigheter. EU kommer att stå emot alla försök att så splittring eller undergräva universella värden och internationell rätt. EU kommer proaktivt att upprepa att dess ståndpunkter bygger på universella värden och internationell rätt och konsekvent motverkar fientliga budskap.

4. EU kommer att fortsätta att **samarbeta med alla regioner i världen**, att lyssna på sina partners legitima farhågor och att stärka samarbetet med likasinnade länder i olika regioner. Det kommer att vara särskilt viktigt att fördjupa och bredda samarbetet på området mänskliga rättigheter, även med andra än traditionella likasinnade partner, och fungera som brobyggare. EU kommer att använda sina planerade toppmöten 2025 för att främja förståelse, gemensamma åtgärder och allianser om mänskliga rättigheter i internationella forum, och fortsätta att stödja regionala mekanismer för mänskliga rättigheter.
5. EU kommer att fortsätta att uppmana alla stater att fullt ut samarbeta med och på ett konstruktivt sätt engagera sig i **FN:s system för mänskliga rättigheter**, inbegripet människorättsrådet och dess mekanismer, tredje utskottet, konventionsorganen samt FN-organ. EU bekräftar sitt orubbliga stöd för att kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter ska kunna verka självständigt och med tillräckliga resurser, och ger fortsatt stöd för en förstärkning av FN:s system för mänskliga rättigheter. EU kommer att fortsätta att uppmana alla stater att bevilja FN och dess mekanismer för övervakning av mänskliga rättigheter ovillkorligt och obehindrat tillträde till sina territorier, sända inbjudningar till FN:s särskilda förfaranden och andra FN-mekanismer för mänskliga rättigheter och underlätta deras landsbesök. EU välkomnar det arbete som utförs av människorättsrådet för att säkerställa effektiva arbetsmetoder och erinrar om att det är upp till människorättsrådet att besluta om dem. EU välkomnar också den ökade samordningen mellan människorättsrådets och tredje utskottets byråer för att säkerställa bättre synergier mellan dessa organs arbete och undvika onödigt dubbelarbete. De båda organens arbetsbörda har ökat, men beslut om arbetsmetoder bör fattas på ett inkluderande, konsensusbaserat och noggrant övervägt sätt.

6. EU kommer att fortsätta att använda alla instrument som står till dess förfogande, inbegripet **EU:s globala system för sanktioner avseende mänskliga rättigheter**, för att åstadkomma förändringar och förbättra människorättssituationen i hela världen.
7. EU står fast vid sitt åtagande att få ett slut på strafflösheten och säkerställa **ansvarsskyldighet** för alla kränkningar av internationell rätt, inbegripet människorättslagstiftning, och internationell humanitär rätt i hela världen. EU kommer att fortsätta att stödja insatser för oberoende utredningar av kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna och kränkningar av internationell humanitär rätt, inbegripet sådana som kan utgöra internationella brott. EU bekräftar sitt orubbliga stöd för det internationella straffrättsliga systemet, särskilt Internationella brottmålsdomstolen (ICC), och sitt åtagande att upprätthålla Romstadgan och bevara ICC:s oberoende och integritet. EU kommer att fortsätta att fördöma attacker eller hot mot domstolen, valda tjänstemän, personal och personer som samarbetar med domstolen. EU kommer också att ge sitt fulla stöd och bidrag för att säkerställa att domstolen och dess personal skyddas mot yttre påtryckningar eller hot.

8. EU kommer att upprätthålla sitt starka stöd för **jämställdhetsagendan** i alla multilaterala forum. EU kommer i enlighet med sina internationella åtaganden att med kraft främja och öka insatserna för **jämställdhet**, främjandet av alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och främjandet av alla kvinnors och flickors egenmakt, bland annat genom integrering av jämställdhet i landsspecifika och tematiska sammanhang. År 2025 firas 30-årsjubileet av Pekingdeklarationen och handlingsplanen från Peking, och det 69:e mötet i kvinnokommissionen kommer att erbjuda ett unikt tillfälle för det internationella samfundet att bekräfta sitt engagemang för jämställdhet, alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och kvinnors och flickors egenmakt. EU kommer att delta i det 69:e mötet i kvinnokommissionen med en hög ambitionsnivå. Mot bakgrund av det ökande motståndet mot jämställdhet kommer EU att fortsätta att samarbeta med alla partner för att främja internationella normer och standarder. EU kommer att betona att det krävs ett ambitiöst och omdanande tillvägagångssätt för att ta itu med grundorsakerna till och riskfaktorerna för bristande jämställdhet samt diskriminering och våld mot kvinnor och flickor. EU kommer att fortsätta att främja en full integrering av ett jämställdhetsperspektiv i freds- och säkerhetsinitiativ, bland annat genom genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet och efterföljande resolutioner, genom att stärka kvinnors och flickors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande och ledarskap i konfliktförebyggande och konfliktlösning under alla skeden av en konfliktskykel. EU kommer att utnyttja alla möjligheter i alla relevanta forum, inbegripet kommissionen för befolkning och utveckling, för att fortsätta att uppfylla dessa åtaganden.

9. EU kommer att sätta förebyggande och avskaffande av **sexuellt och könsrelaterat våld** både online och offline i centrum för sina insatser, inbegripet konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld, våld i hemmet och i nära relationer, barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning och andra skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor. EU kommer att främja strategier som omfattar hela samhället för att få män och pojkar att engagera sig, för andras och för egen skull, i insatser för att undanröja all ojämlikhet mellan könen, bland annat genom att ta itu med diskriminerande lagar samt bekämpa diskriminerande sociala normer och könsstereotyper. EU erinrar om sitt åtagande att stödja kvinnors och ungdomars jämlika, fullständiga, effektiva och meningsfulla deltagande, med all den mångfald de representerar och i alla delar av det offentliga och politiska livet, i enlighet med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2027.
10. EU kommer att arbeta för att sätta stopp för och förebygga ytterligare kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna, bland annat genom att stödja relevanta initiativ i FN:s generalförsamlings tredje utskott och FN:s råd för mänskliga rättigheter. EU kommer att fortsätta att inta en ledande roll när det gäller **landsspecifika initiativ** avseende Afghanistan, Belarus, Burundi, Demokratiska folkrepubliken Korea (Nordkorea), Eritrea och Myanmar/Burma. EU kommer att noga följa initiativ avseende Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo, Georgien, inbegripet de ockuperade utbrytarregionerna Abchazien och Sydossetien, Haiti, Iran, Nicaragua, det ockuperade palestinska territoriet, Ryssland, Somalia, Sudan, Syrien och de tillfälligt ockuperade territorierna i Ukraina, inbegripet Autonoma republiken Krim och staden Sevastopol. EU kommer att aktivt delta i interaktiva dialoger med innehavare av mandat för särskilda förfaranden och debatter för att uppmärksamma människorättssituationer, inbegripet de i Etiopien, Sri Lanka och Jemen.

11. EU kommer att fortsätta att i starkast möjliga ordalag fördöma de brott som begåtts i samband med Rysslands olagliga, provocerade och oberättigade **anfallskrig mot Ukraina** och Rysslands fortsatta kränkningar av internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt i Ukraina, inbegripet godtyckliga frihetsberövanden, olagliga deporteringar, tvångsförflyttningar, systematisk och utbredd tortyr, misshandel, påtvingade försvinnanden, utomrättsliga avrättningar, sexuellt och könsrelaterat våld, avrättningar av krigsfångar och avsiktliga kampanj mot Ukrainas energiinfrastruktur och annan civil infrastruktur. EU kommer att fortsätta att uppmana Ryssland att upphöra med olagliga deporteringar och tvångsförflyttningar av ukrainska barn liksom olaglig adoption av dessa. EU uppmuntrar till ytterligare insatser för att säkerställa ansvarsskyldighet för alla internationella brott och kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna som hänger samman med Rysslands anfallskrig. EU stöder insatser för att inrätta en tribunal för lagföring av aggressionsbrottet mot Ukraina som skulle åtnjuta bredast möjliga stöd och legitimitet över regiongränserna. EU, som är fullvärdig part i registret över skador på Ukraina, kommer att fortsätta att samarbeta med Europarådet för att inrätta en omfattande internationell kompensationsmekanism. EU understryker sitt stöd för de utredningar som åklagaren vid Internationella brottmålsdomstolen genomför och för att människorättsrådet förlänger mandatet för undersökningskommissionen för Ukraina. EU välkomnar Ukrainas ratificering av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen som ett viktigt steg framåt mot ansvarsskyldighet och uppmanar till att säkerställa dess fullständiga genomförande i Ukrainas inhemska lagstiftning. EU kommer att kräva att Ryssland upphör med sitt angrepp och drar tillbaka samtliga styrkor och all militär utrustning från hela Ukrainas territorium samt fullt ut respekterar Ukrainas suveränitet, oberoende och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser.

12. EU kommer att fortsätta att övervaka och fördöma det strukturella systemet med kränkningar av de mänskliga rättigheterna och det systematiska, statsstödda och intensifierade interna förtrycket, inbegripet användningen av godtyckligt frihetsberövande, tortyr och annan misshandel. EU fördömer tystandet av oliktkänkande, det civila samhället, oberoende medier och stigmatiserade grupper i **Ryska federationen**. EU kommer att kräva ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla politiska fångar i Ryssland och ett slut på förföljelserna av den politiska oppositionen. Vi kommer att öka medvetenheten om den fortsatta bristen på rättsstatlighet och uppmanar Ryssland att avskaffa sin repressiva lagstiftning och sätta stopp för politiskt missbruk av rättsväsendet. EU kommer att fortsätta att uppmana Ryssland att samarbeta fullt ut med alla internationella och regionala mekanismer för övervakning av mänskliga rättigheter och med alla särskilda förfaranden som rör människorättssituationen i Ryska federationen.
13. EU kommer att fortsätta att kraftfullt fördöma de grova, systematiska och utbredda kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i **Belarus**. EU kommer att uppmana de belarusiska myndigheterna att upphöra med sitt interna förtryck och att omedelbart och villkorslöst frige och rehabilitera alla politiska fångar. EU kommer att fortsätta att uppmana de belarusiska myndigheterna att samarbeta fullt ut med internationella och regionala mekanismer för övervakning av mänskliga rättigheter. EU kommer att uppmana de belarusiska myndigheterna att upphöra med sin inblandning i Rysslands anfallskrig mot Ukraina och med sin instrumentalisering av migranter för politiska ändamål i samverkan med Ryssland. EU kommer också att uppmana de belarusiska myndigheterna att avskaffa dödsstraffet och att som ett första steg införa ett moratorium. EU kommer att verka för att säkerställa att den allt sämre människorättssituationen i Belarus även i fortsättningen står högt på människorättsrådets dagordning.

14. EU välkomnar varmt avtalet om eldupphör i **Gaza, som kommer att möjliggöra ett stegvist frisläppande av gisslan, sätta stopp för fientligheterna och lindra det humanitära lidandet i Gaza**. EU välkomnar att gisslan, däribland flera EU-medborgare, kommer att återförenas med sina familjer och att välbehövligt humanitärt bistånd kommer att nå civilbefolkningen i Gaza. Det är mycket viktigt att överenskommelsen genomförs fullt ut så att samtliga i gisslan kan frigges och så att ett permanent slut på fientligheterna kan säkerställas. EU kommer att efterlysa fullständigt och obehindrat tillträde för humanitärt bistånd till Gazaremsan och att biståndet effektivt kan fördelas till behövande, bland annat av FN-organ och särskilt UNRWA. EU kommer att fortsätta att i starkast möjliga ordalag fördöma Hamas brutala terroristattacker mot **Israel** den 7 oktober 2023. EU kommer att fortsätta att stå sida vid sida med offrens familjer och den gisslan som Hamas tagit. EU beklagar djupt det oacceptabla antalet civila offer, särskilt bland barn och kvinnor, i Gaza och på Västbanken, samt de katastrofala konsekvenserna av det otillräckliga inflödet av bistånd till Gaza, bland annat risken för hungersnöd. EU uppmanar alla parter att uppfylla sina skyldigheter enligt internationell rätt, inklusive internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt, och noterar att ansvar måste utkrävas för kränkningar av internationell rätt. EU kommer att erinra om behovet av att fullt ut genomföra Internationella domstolens beslut, som är rättsligt bindande. När det gäller Västbanken kommer EU att fortsätta att kraftfullt fördöma det pågående våldet från extremistiska bosättare och utbredningen av olagliga bosättningar, inbegripet rivningar. Bosättningarna är olagliga enligt internationell rätt. EU kommer att uppmana till samarbete med alla FN-mekanismer och till respekt för alla skyldigheter avseende mänskliga rättigheter. EU fördömer alla kränkningar av de mänskliga rättigheterna. EU kommer att stå fast vid sitt engagemang för en heltäckande, rättvis och varaktig fred som bygger på tvåstatslösningen. När det gäller **Libanon** kommer EU att fortsätta att stödja genomförandet av vapenvilan och uppmana alla parter att fullt ut genomföra avtalet om eldupphör och FN:s säkerhetsråds resolution 1701 för att säkerställa ett säkert återvändande för fördrivna befolkningsgrupper på båda sidor. EU kommer att uppmana alla parter att skydda och stödja Unifils mandat.

15. EU kommer med kraft att fördöma de systematiska kränkningarna av och brotten mot de mänskliga rättigheterna i **Afghanistan**, särskilt talibanernas extrema könsdiskriminering av kvinnor och flickor, som kan utgöra könsrelaterad förföljelse, vilket är ett brott mot mänskligheten enligt Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, som Afghanistan är part i. Detta inbegriper könsrelaterat våld, förnekandet av rätten till utbildning för alla, yttrandefrihet, rörelsefrihet och frihet att arbeta samt en kraftig begränsning av deras deltagande i alla delar av samhällslivet och det offentliga livet, bland annat förbudet för kvinnor att arbeta för icke-statliga organisationer och FN, den så kallade lagen om främjande av dygd och förebyggande av osedlighet samt beslutet nyligen om att utestänga flickor och kvinnor från utbildningar vid privata och offentliga medicinska institutioner. EU kommer att framhålla behovet av att säkerställa kvinnors och flickors fulla, jämlika, meningsfulla och säkra deltagande i alla delar av samhällslivet och i det offentliga livet. EU kommer också att efterlysa skydd av rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, inbegripet etniska och religiösa minoriteter, såsom hazarerna, samt hbti-personer. EU kommer att stödja Förenta nationernas biståndsuppdrag i Afghanistan (Unama) inom ramen för dess övergripande mandat med en stark människorättskomponent och mandatet för den särskilda rapportören för människorättsituationen i Afghanistan samt utnämningen av FN:s särskilda sändebud för Afghanistan i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2721 (2023). EU kommer att fortsätta att understryka talibanernas ansvar för att säkerställa respekten för och skyddet och förverkligandet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt för att säkerställa humanitärt bistånd och respekt för internationell humanitär rätt. EU kommer proaktivt att undersöka eventuella ytterligare mekanismer för ansvarsutkrävande som skulle kunna ge ett tydligt mervärde. EU kommer att uppmana talibanerna att fullgöra sina skyldigheter enligt konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och konventionen om barnets rättigheter, som Afghanistan är part i.

16. EU kommer att på nytt framhålla sin allvarliga oro över människorättssituationen i **Kina**, bland annat i Tibet, Inre Mongoliet, Hongkong och Xinjiang. EU kommer att uppmuntra Kina att effektivt samarbeta med FN:s högkommissarie och dennes kontor och med alla internationella människorättsmekanismer, bland annat för att genomföra de rekommendationer som ingår i utvärderingsrapporten om människorättsfrågor i Xinjiang. EU kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt det fulla åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna och utövandet av de grundläggande friheterna, särskilt åsikts- och yttrandefriheten, föreningsfriheten, friheten att delta i fredliga sammankomster, religions- och trosfriheten, inbegripet religiösa grupperas rätt att sköta sina grundläggande angelägenheter utan inblandning och att fritt välja sina religiösa ledare, samt åt säkerställandet av att kvinnors och flickors rättigheter skyddas, kulturell identitet bevaras och användningen av tvångsarbete upphör. EU kommer att fortsätta att noga övervaka enskilda fall som rör människorättsförsvarare, inbegripet de som samarbetar med FN-mekanismer. EU kommer att uppmana Kina att respektera, skydda och förverkliga mänskliga rättigheter för alla, inklusive Hongkongbor, uigurer, tibetaner och personer som tillhör etniska, religiösa, språkliga och andra minoriteter. EU kommer att upprepa sina farhågor vad avser Kinas tidigare internationella åtaganden i fråga om Hongkong. EU är öppet för samarbete med Kina i multilaterala forum, där så är möjligt och med full respekt för universella mänskliga rättigheter, till exempel i frågor som rör ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
17. EU kommer att uppmana **Demokratiska folkrepubliken Korea (Nordkorea)** att vidta åtgärder med anledning av undersökningskommissionens slutsatser från 2014 om landets allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna, och att på ett meningsfullt sätt samarbeta med FN:s system för mänskliga rättigheter. EU kommer att fortsätta att uppmana Nordkorea att acceptera erbjudanden om dialog och att återuppta samarbetet med det internationella samfundet, bland annat genom att ytterligare diplomatisk och humanitär personal återvänder till Nordkorea. EU kommer att uppmana Nordkorea att respektera, skydda och förverkliga de mänskliga rättigheterna och att genomföra de rekommendationer som härrör från 2024 års cykel för allmän återkommande utvärdering.

18. EU kommer att fortsätta att fördöma kränkningar av de mänskliga rättigheterna i **Iran** och uppmana de iranska myndigheterna att upprätthålla de mänskliga rättigheterna för alla, särskilt kvinnor och flickor och personer som tillhör religiösa och etniska minoriteter. EU kommer att uppmana Irans regering att upphöra med avrättningar och föra en konsekvent politik för avskaffande av dödsstraffet och att fullt ut samarbeta med FN:s mekanismer för mänskliga rättigheter, särskilt det oberoende undersökningsuppdraget och FN:s särskilda rapportör om Iran. EU kommer också att kräva av Iran att alla godtyckligt frihetsberövade personer, inbegripet utlänningar och personer med dubbelt medborgarskap, friges, att fängelseförhållanden anpassas till internationella normer och att man garanterar rättssäkerheten för alla frihetsberövade personer.
19. EU kommer att uppmana till att allt våld mot civila från militärens sida ska upphöra, till att alla godtyckligt frihetsberövade fångar, särskilt sådana som frihetsberövats som en följd av militärkuppen 2021, ska friges, samt till att stabilitet och fredlig försoning skapas i **Myanmar/Burma**. EU kommer att efterlysa ett snabbt inrättande av en öppen, inkluderande och trovärdig demokratisk kurs och kommer att stödja FN:s och Aseans insatser i detta avseende och uppmanar till ett fullständigt genomförande av FN:s säkerhetsråds resolution 2669 (2022). EU kommer att efterlysa större samstämmighet mellan ståndpunkterna inom FN-systemet, särskilt genom att göra de åtgärder som vidtas av FN:s olika mandatinnehavare och organ på fältet mer enhetliga. EU kommer att fortsätta att förespråka rättvisa och ansvarsskyldighet för alla grova kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna, inbegripet konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld. EU kommer att efterlysa fullständigt, säkert och obehindrat tillträde för humanitärt bistånd till alla behövande. EU kommer att fortsätta att förespråka en nedtrappning av våldet och motverka den ökande militariseringen av civila, bland annat när det gäller rohingya i Rakhine och olika flyktingläger. EU kommer att fortsätta att stödja och efterlysa förbättrade mekanismer för ansvarsskyldighet och deras användning, inbegripet den oberoende utredningsmekanismen för Myanmar (IIMM), för att stödja snabba rättsliga förfaranden.

20. När det gäller **Sudan** kommer EU att fortsätta att fördöma de allvarliga kränkningarna av och brotten mot de mänskliga rättigheterna, inbegripet det storskaliga sexuella och könsrelaterade våldet samt kränkningarna av barnets rättigheter. EU kommer att uppmana alla parter att omedelbart upphöra med fientligheterna och upprätthålla och respektera internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning, och insistera på obehindrat tillträde för humanitärt bistånd och skydd av biståndsarbetare. EU kommer att fokusera på att säkerställa ansvarsskyldighet för massövergrepp som begåtts i och utanför landet, inbegripet många som kan utgöra krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. EU kommer att stödja ICC:s och FN:s arbete och uppmana Sudan att samarbeta med den oberoende experten i Sudan och det oberoende internationella undersökningsuppdraget i Sudan.
21. Den kriminella Assadregimens fall är en historisk händelse för det **syrisk folk**, som har utsatts för ett enormt lidande och visat utomordentlig motståndskraft i sin strävan efter värdighet, frihet och rättvisa. Alla måste ha möjlighet att återföre, stabilisera och återuppbygga sitt land, återupprätta rättvisa och säkerställa ansvarsskyldighet. Övergångsrättvisa och respekt för de mänskliga rättigheterna kommer att vara avgörande för att uppnå hållbar fred och försoning. Alla parter som är ansvariga för kränkningar av internationell humanitär rätt eller kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna måste ställas till svars. Alla brott och alla kränkningar av människorättslagstiftningen som begåtts av parterna i inbördeskriget i Syrien måste utredas inom ramen för övergångsrättvisa. EU uppmanar alla aktörer att undvika ytterligare våld, att säkerställa skyddet av civila och att upprätthålla internationell rätt, internationell humanitär rätt och människorättslagstiftning, inbegripet kvinnors och barns rättigheter. Vi uppmanar till skydd av alla civila utan åtskillnad, inbegripet personer som tillhör religiösa och etniska minoriteter. Det är absolut nödvändigt att alla berörda parter för en inkluderande, syriskledd och syriskägd dialog om alla viktiga frågor för att säkerställa en ordnad, fredlig och inkluderande övergång, med stöd av FN och i linje med de grundläggande principerna i FN:s säkerhetsråds resolution 2254. EU kommer att uttrycka sitt fortsatta stöd för den oberoende internationella undersökningskommissionen, den internationella, opartiska och oberoende mekanismen och den oberoende institutionen för försvunna personer i Arabrepubliken Syrien.

22. EU kommer att samarbeta med sina partner för att säkerställa en fredlig och inkluderande övergång till demokrati i Venezuela, som återspeglar det **venezuelanska folkets vilja**. EU kommer att främja en dialog som leds av Venezuela och som kan leda till en fredlig och demokratisk lösning på den flerdimensionella krisen. EU kommer att uppmana till ett slut på godtyckliga frihetsberövanden, inbegripet frihetsberövanden av personer med dubbla eller utländska medborgarskap, och politiskt förtryck, särskilt mot människorättsförsvarare, och till frigivning av alla politiska fångar och full respekt för de grundläggande friheterna, såsom yttrande-, förenings- och mötesfriheten. EU uppmanar enträget Venezuela att samarbeta konstruktivt med kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter samt FN:s oberoende internationella undersökningsuppdrag avseende Venezuela.
23. EU kommer att fortsätta att stödja **Haiti** i arbetet med att hantera landets humanitära kris, främja mänskliga rättigheter, bekämpa det extrema våldet från väpnade kriminella grupper och återupprätta demokratin och rättsstaten.
24. EU kommer att kraftfullt fördöma våldet mot fredliga demonstranter, politiker och medierepresentanter i **Georgien**. EU kommer att uppmana myndigheterna att upprätthålla rätten till mötes- och yttrandefrihet och avstå från att använda våld. EU kommer att stödja initiativ för att utreda alla våldshandlingar och ställa de ansvariga till svars.
25. EU kommer att noga följa människorättssituationen i Azerbajdzjan och fortsätta att stödja en hållbar och varaktig fred mellan Armenien och Azerbajdzjan.
26. **Turkiet** förväntas, som kandidatland och medlem av Europarådet sedan länge, uppfylla sina respektive åtaganden.
27. EU kommer att arbeta för att utveckla och stärka respekten, skyddet och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter. EU kommer att engagera sig konstruktivt i **de tematiska initiativ** som läggs fram i FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s generalförsamling. EU kommer att leda tematiska resolutioner om religions- och trosfrihet och om barnets rättigheter.

28. När det gäller **digital teknik och artificiell intelligens** behövs kraftfulla skyddsåtgärder för att garantera skyddet av de mänskliga rättigheterna, bland annat i multilaterala forum och flerpartsforum. EU kommer att aktivt främja universella mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, rättsstatsprincipen och demokratiska principer i den digitala miljön. EU kommer att fortsätta att förespråka en människorättsbaserad strategi på det digitala området, bland annat när det gäller artificiell intelligens och annan ny och framväxande teknik. Detta innebär att förespråka ett öppet, fritt, inkluderande, säkert, globalt, interoperabelt och tryggt internet för alla och respekten för privatlivet och skyddet av dess flerpartsgrund samt att främja rätten till integritet och uppgiftsskydd. Med utgångspunkt i den globala digitala pakten kommer EU att uppmana alla stater att skydda det medborgerliga utrymmet online och förhindra nedstängningar av internet och censur online, olaglig övervakning, hatpropaganda på nätet, teknikstött könsrelaterat våld, informationsmanipulering, desinformation och it-brottslighet, i full överensstämmelse med internationell människorättslagstiftning. För att göra detta kommer EU att aktivt bredda och fördjupa partnerskapen med likasinnade länder och regioner och fortsätta att samarbeta med den privata sektorn, det civila samhället och den akademiska världen. EU kommer att samarbeta med kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) och andra viktiga partner, såsom Europarådet, Unesco, ITU och kontoret för digital och framväxande teknik, för att genomföra den globala digitala pakten.
29. EU kommer att stärka sitt stöd till upprätthållandet av rätten till **åsikts- och yttrandefrihet** både online och offline. EU kommer att fortsätta att beslutsamt stödja mediefriheten och journalisters och mediearbeters rätt att arbeta under säkra förhållanden, utan rädsla för trakasserier, hot och våld. EU kommer att arbeta för att motverka utländsk informationsmanipulering och stärka informationsintegriteten, inbegripet rätten att få tillgång till relevant, tillförlitlig och korrekt information. Mot bakgrund av de ökande begränsningarna av det medborgerliga utrymmet kommer EU att skydda och främja rätten till **frihet att delta i fredliga sammankomster och föreningsfrihet**.

30. EU kommer att aktivt stödja, främja och stärka ett oberoende **civilt samhälle** präglat av mångfald, och förespråka dess meningsfulla deltagande i alla FN-forum. EU kommer med kraft att fördöma alla former av repressalier mot **människorättsförsvare** och organisationer i det civila samhället, inbegripet dem som samarbetar med FN i någon form. EU kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt de särskilda riskerna för vissa kategorier av människorättsförsvare, som ofta utsätts för diskriminering, våld och trakasserier, och kommer att vara en ledande aktör när det gäller att främja en säker och gynnsam miljö för det civila samhället och alla människorättsförsvare, inbegripet dem som befinner sig i exil. EU kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt hot mot människorättsförsvare och civilsamhällesaktörer, inbegripet online, liksom åt transnationellt förtryck. EU kommer också att motsätta sig rättsliga och administrativa åtgärder som minskar det medborgerliga utrymmet, såsom hinder för registrering av icke-statliga organisationer, begränsningar av tillgången till resurser samt betungande prövningsregler och rapporteringskrav. EU kommer att ha ett nära samarbete med FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och med FN:s särskilda förfaranden för att säkerställa att det civila samhällets och människorättsförsvarens röster hörs.
31. EU kommer att erinra om sin principiella ståndpunkt mot **dödsstraff i samtlig fall och under alla omständigheter** och uppmana alla återstående länder som fortfarande tillämpar dödsstraff att avskaffa det eller att behålla eller införa ett moratorium som ett första steg mot ett avskaffande. EU kommer att kraftfullt och otvetydigt fördöma tillämpningen av dödsstraffet, särskilt i fall som strider mot internationella miniminormer, och ge sitt starka stöd till resolutionerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s generalförsamling, där man lyfter fram de människorättsrelaterade effekterna av denna grymma, omänskliga och förnedrande bestraffning. EU kommer att verka för ytterligare ratificering av det andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
32. EU kommer att uttrycka sin oro över den ökade användningen av **tortyr** eller misshandel som en metod för att undanröja politiskt motstånd och begränsa det medborgerliga utrymmet. EU kommer att lyfta fram tortyrfri handel som ett avgörande steg mot ett fullständigt avskaffande av tortyr och överväga ytterligare åtgärder för att förbjuda global handel med varor som används för detta ändamål.

33. EU kommer att fortsätta att med kraft motsätta sig, och intensifiera åtgärderna mot, alla former av **diskriminering**, med särskild uppmärksamhet på intersektionell diskriminering och diskriminering på flera grunder, bland annat på grund av kön, ras, etniskt eller socialt ursprung, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning eller könsidentitet. EU upprepar sitt åtagande om jämlikhet och icke-diskriminering, om alla människors rätt att åtnjuta alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och om skydd för dem som befinner sig i missgynnade, utsatta och marginaliserade situationer. EU kommer att bekräfta sitt starka engagemang för att respektera, skydda och förverkliga hbtq-personers fulla och lika åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och uttrycka sin djupa oro över den alarmerande höga graden av våld, diskriminering och stigmatisering samt när det gäller kriminaliseringen av samkönade relationer. EU kommer att samarbeta med FN-mandat med fokus på bekämpning av våld och all slags diskriminering, och kommer även i fortsättningen att kraftfullt stödja FN:s arbete i detta avseende.
34. EU står fast vid sitt åtagande att integrera **rättigheterna för personer med funktionsnedsättning** i olika agendapunkter och i de multilaterala institutionernas arbete, och vid att säkerställa att alla personer med funktionsnedsättning åtnjuter lika rättigheter till fullständigt, effektivt och meningsfullt deltagande och inkludering i alla aspekter av det sociala, kulturella, utbildningsmässiga, ekonomiska, civila och politiska livet.
35. EU kommer att fortsätta att uppmana alla stater att respektera, skydda och förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla personer som tillhör nationella eller etniska, religiösa och språkliga **minoriteter**, även i alla relevanta forum. EU kommer att främja deras rätt att effektivt delta i det kulturella, religiösa, sociala, ekonomiska och offentliga livet. EU kommer att motsätta sig alla former av uppmaning till våld eller hat och hatpropaganda, såväl online som offline, samtidigt som rätten till åsikts- och yttrandefrihet bevaras.

36. EU kommer att intensifiera insatserna för att främja **äldre personers** fulla åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och för att ta itu med ålderismen. EU kommer att fortsätta att samarbeta med relevanta FN-organ för att stärka skyddet och åtnjutandet av mänskliga rättigheter för äldre personer.
37. EU kommer att fortsätta att kämpa för **barnets rättigheter** och prioritera skyddet av barn mot alla former av våld, även online, och allmän tillgång till högkvalitativ och inkluderande utbildning. EU kommer att fortsätta att ägna särskild uppmärksamhet åt barn som drabbats av väpnade konflikter och förbättra samordningen med FN:s mekanismer, i linje med EU:s uppdaterade riktlinjer om barn och väpnad konflikt. EU kommer att fortsätta att arbeta för att utrota alla former av diskriminering av barn.
38. EU kommer att bekräfta sitt kraftfulla åtagande att främja och skydda rätten till **religions- och trosfrihet** för alla människor i världen. EU kommer att främja och skydda alla människors rätt att ha eller inte ha en religion eller tro, att utöva eller byta religion eller tro, och kommer samtidigt att fördöma kriminalisering av apostasi och missbruk av hädelselagar. EU kommer att fördöma diskriminering, intolerans, våld och förföljelse på grund av religion eller tro och motsätta sig alla former av uppmaningar till religiöst hat.
39. EU kommer att fortsätta att på ett konstruktivt sätt engagera sig i alla initiativ som rör kampen mot varje form av **rasism**, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och därmed sammanhängande intolerans i hela världen, och samtidigt beakta sin etablerade ståndpunkt om behovet av att säkerställa universell ratificering och ett fullständigt och effektivt genomförande av den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering samt om behovet av att genomföra Durbanförklaringen och Durbanhandlingsprogrammet och att vid behov rationalisera och likrikta dess uppföljningsmekanismer. EU kommer att fortsätta att delta på ett meningsfullt sätt i förhandlingarna om ett utkast till FN-förklaring om respekten för och skyddet och förverkligandet av de mänskliga rättigheterna för människor av afrikansk härkomst.

40. EU fortsätter att helhjärtat stödja främjandet, skyddet och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter och ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsplanen från Peking och handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) samt resultaten från konferenserna för översyn av dessa, och står fast vid sitt engagemang för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i detta sammanhang. Med detta i åtanke bekräftar EU sitt engagemang för främjandet, skyddet och förverkligandet av varje individs rätt att utöva full kontroll över och besluta fritt och ansvarsfullt i frågor som rör deras sexualitet och sexuella och reproduktiva hälsa, utan diskriminering, tvång eller våld. EU betonar dessutom att alla människor måste ges tillgång till omfattande information och utbildning avseende sexuell och reproduktiv hälsa, inbegripet omfattande sexualundervisning och hälso- och sjukvårdstjänster, av god kvalitet och till överkomliga priser.
41. EU bekräftar att det är fast beslutet att respektera, skydda och uppfylla alla ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, inbegripet rätten till utbildning, livsmedel, hälsa, social trygghet, adekvata bostäder och anständigt arbete, och att stödja relevanta initiativ i detta avseende. EU kommer att delta aktivt i diskussioner om människorättsekonomin, inbegripet hur ekonomiska val och ekonomisk politik prioriterar mänsklig värdighet och jämlikhet, vilket i slutändan leder till förverkligandet av de mänskliga rättigheterna. EU kommer att fortsätta att stödja allmän tillgång till säkert, tillräckligt och ekonomiskt överkomligt dricksvatten, sanitet och hygien samt betona de mänskliga rättigheterna på dessa områden. EU kommer att fortsätta att främja rätten till utbildning, samspelet med den digitala agendan, social och digital inkludering, jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt samt icke-diskriminering. EU kommer att fortsätta att främja kulturella rättigheter och skyddet av kulturarvet.

42. EU kommer att fortsätta att samarbeta med OHCHR och FN:s arbetsgrupp för **företag och mänskliga rättigheter** för att i hela världen främja genomförandet av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (*Ruggie-principerna*). EU kommer att fortsätta att stödja antagandet av nationella handlingsplaner i medlemsstaterna och partnerländerna och utveckla en övergripande EU-ram för genomförandet av Ruggie-principerna. EU:s lagstiftning om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och kampen mot tvångsarbete utgör en viktig grund för att stärka EU:s engagemang i FN, i synnerhet när det gäller ett samförståndsaserat rättsligt bindande instrument om företag och mänskliga rättigheter, inbegripet tematiska samråd mellan sammanträdena. För att stärka skyddet av offren och skapa lika villkor på global nivå är det viktigt att sträva efter ett brett och regionöverskridande samförstånd mellan FN:s medlemsstater.
43. Med tanke på hur **klimatförändringarna**, förlusten av biologisk mångfald, miljöförstöringen och föroreningarna påverkar nuvarande och kommande generationers åtnjutande av mänskliga rättigheter kommer EU att fortsätta att samarbeta med partner över hela världen för att utnyttja en människorättsbaserad strategi för förstärkta insatser i syfte att begränsa klimatförändringarna och anpassa sig till dem. EU kommer att erinra om staternas skyldigheter som ansvariga i detta avseende och fokusera på de rättighetshavare som är mest sårbara för effekterna av den tredubbla världsomspännande krisen. EU kommer att främja den viktiga roll som människorättsförsvare som arbetar med miljö rättigheter och urfolks rättigheter spelar, och stödja åtgärder som skyddar dem. EU kommer att engagera sig aktivt i diskussioner om att främja den mänskliga rättigheten till en ren, hälsosam och hållbar miljö. EU kommer att förespråka de djärva och brådskande åtgärder som krävs som en del av den gröna omställningen för att denna ska bli rättvis och inkluderande.

44. EU kommer att fortsätta att främja **urfolks** rättigheter enligt FN:s deklaration om urfolks rättigheter och internationell människorättslagstiftning och kommer därför att engagera sig aktivt i alla relevanta forum där urfolks rättigheter diskuteras. EU kommer att fortsätta att aktivt engagera sig i alla insatser för att få urfolks företrädare och institutioner att i högre grad delta fullt ut och på ett effektivt och meningsfullt sätt i relevanta FN-organ, inbegripet i möten i människorättsrådet, i frågor som påverkar dem. EU kommer att betona vikten av att skydda urfolkens människorättsförsvarare, bland annat avseende mark och naturresurser samt skyddet av miljön, den biologiska mångfalden och klimatet, och av att säkerställa att de kan främja mänskliga rättigheter utan rädsla för repressalier. EU kommer att främja fullständigt, effektivt och meningsfullt deltagande och ledarskap av kvinnor från urfolk. EU kommer att understryka vikten av att ge barn från urfolk tillgång till utbildning på sitt eget språk och i sin egen kultur.
45. EU kommer att fortsätta sina ansträngningar för att utrota fattigdom och uppnå en hållbar och inkluderande utveckling på ett sätt som främjar respekt, skydd och förverkligande av alla mänskliga rättigheter, utan diskriminering på någon grund. EU kommer att erinra om sina reservationer mot det nuvarande utkastet till ett rättsligt bindande instrument om **rätten till utveckling**, samtidigt som EU kommer att fortsätta att engagera sig konstruktivt i detta ärende, bland annat i alla framtida diskussioner om ett utkast till ett rättsligt bindande instrument. I detta avseende kommer EU att fortsätta att främja principen om de mänskliga rättigheternas universalitet, avvisa strategier som inte är helt förenliga med internationell människorättslagstiftning eller som skulle kunna undergräva staternas skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter genom att sätta rätten till utveckling före andra mänskliga rättigheter, och förespråka att varje individ alltid och överallt erkänns som rättighetsinnehavare, samtidigt som staterna har det primära ansvaret och skyldigheterna för ett fullständigt förverkligande av alla mänskliga rättigheter.

46. EU kommer att fortsätta att intensifiera insatserna för att upprätthålla internationell rätt och mänskliga rättigheter när det gäller **flyktingar, internflyktingar och migranter**, särskilt den grundläggande rätten att söka asyl och principen om non-refoulement, och ägna särskild uppmärksamhet åt personer i utsatta situationer. EU kommer att fortsätta att erbjuda möjligheter till lagliga migrationsvägar samtidigt som de nationella befogenheterna respekteras fullt ut. EU kommer att uppmana alla stater att förhindra och bekämpa människohandel och människosmuggling. EU bekräftar sitt åtagande att motverka instrumentalisering av migranter för politiska ändamål, med full respekt för mänskliga rättigheter och internationell rätt. EU kommer inte att tillåta något land att bryta mot EU:s värden, inbegripet rätten att söka asyl, eller att undergräva EU:s demokratier.
47. EU kommer att uppmana alla stater att säkerställa att **insatserna mot terrorism och organiserad brottslighet**, inbegripet utredning och lagföring, är helt förenliga med internationell rätt.
48. EU bekräftar sitt orubbliga åtagande att göra framsteg när det gäller att undanröja **påtvingade försvinnanden**, med utgångspunkt i resultaten från den första världskongressen om påtvingade försvinnanden.
-